Nr. 55 Koźmin, środa dnia 9 lipca 1924 r. Rok 37

ORĘDOWNIK URZĘDOWY POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata: na miesiąc lipiec 0,75 zł. | Wychodzi w środy i soboty | Ogłoszenia: mm 1-łam. 3 grosze

Dział urzędowy

Nr. 208. Z powodu stwierdzenia w kilkunastu wypadkach wścieklizny u psów w powiecie koźmińskim, zarządzam w celu ochrony przed wścieklizną na mocy §§ 18 i następnych ustaw o zarazie bydła z dnia 26. VI. 1909 (Zbiór Praw Rzeszy str. 519) i z upoważnieniem Ministra dla Rolnictwa domen i leśnictwa, aby wszystkie psy znajdujące się w miejscowościach tutejszego powiatu były trzymane na uwięzi, lub zamknięte i to aż do odwołania niniejszego rozporządzenia policyjnego w Orędowniku powiatowym.

Co do przepisów ochronnych powołuję się na rozporządzenie policyjne z dnia 22 stycznia 1923 r. — Orędownik Powiatowy Nr. 7, poz. 31, ustępy 2, 3, 4, 5, 6 i 7, dotyczące zarazy wścieklizny, do którego należy się ściśle zastosować.

Zarządzenie obejmuje wszystkie miejscowości powiatu koźmińskiego.

PP. sołtysów i przełożonych obszarów dworskich wzywam, aby niniejsze rozporządzenie **natychmiast** w zwykły sposób ogłosili i nad dokładnym wykonaniem tegoż wraz z Post. Pol. Państwowej, czuwali.

— L. dz. 3069/24 St. I. —

Koźmin, dnia 1 lipca 1924 r.

Starosta, Niemojowski.

Nr. 209. Z powodu zlikwidowania zarazy pyska i racic na obszarze Województwa Poznańskiego, znoszę rozporządzenie policyjne weter. z 28. 4. 1924 L. dz. 2724/24 I. D. ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Poznańskiego Nr. 20 z 17. 5. 1924 poz. 1359 dotyczące zarządzeń z powodu tej zarazy.

— L. dz. 3881/24 I. D. —

Poznań, dnia 27 czerwca 1924 r.

Wojewoda

(—) w z. nieczytelny.

Powyższy odpis przesyłam do wiadomości.

— L. dz. 3277/24 St. I. —

Koźmin, dnia 5 lipca 1924 r.

Starosta, Niemojowski.

Nr. 210. Na mocy rozporządzenia p. Wojewody z dnia 1 lipca 1924 L. dz. 3880/24 Zp. wyłączam miasto Borek, ze ściślejszego obwodu obserwacyjnego dotyczącego zarazy płucnej.

— L. dz. 3296/24. St. I. —

Koźmin, dnia 7 lipca 1924 r.

Starosta, Niemojowski.

Nr. 211. **UCHWAŁA:**

o pobieraniu powiatowych dodatków do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych.

Na zasadzie art. 11 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. nr. 94, poz. 747) uchwala Wydział Powiatowy na posiedzeniu w dniu 6 lutego 1924 r. pobierać dodatki na rzecz powiatu koźmińskiego do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych, pobieranych w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 1922 r. D. U. 95, poz. 879 od wszystkich tego rodzaju przedsiębiorstw i zajęć wykonywanych w gminach i obsz. dworskich.

Dodatki te wynoszą:

a) 100% od opłaty państwowej od patentów na wyrób trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych;

b) 200% od opłaty państwowej od patentów na sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych.

Z powyższych opłat otrzymują gminy wiejskie, na których obszarze wykonywane są przedsiębiorstwa i zajęcia wyżej wymienione, tytułem dodatków komunalnych połowę sumy pobranej z odnośnych gmin.

Datki powyższe obowiązują od dnia 1 stycznia 1924 r. wzgl. od już przed tym terminie wykupionych patentów na rok 1924.

Wyciąg

z protokółu posiedzenia Sejmiku Powiatowego z dnia 29 marca 1924 r.

Porządek obrad załatwiono jak następuje:

1—8 pp.

9. Pobieranie dodatków komunalnych do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków.

Sejmik Powiatowy uchwala pobierać podatek według przedłożenia p. Przewodniczącego zał. nr. 5.

Uchwała zapadła 16 głosami przeciw 5.

podp.: Sierszulski, Dr. Synoradzki, Niemojowski, Chełkowski, Zimny.

Zatwierdzenie.

Na podstawie art. 1, 11, 36, 137 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z dnia 11-go sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. nr. 94, poz. 747) i § 1 ust. 3 i § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15. 4. 1924 r. (Dz. U. R. P. nr. 36, poz. 390) zatwierdzam w porozumieniu z p. Dyrektorem Wielkopolskiej Izby Skarbowej w Poznaniu wyrażoną pismem z dnia 20 czerwca 1924 — L.

dz. 50220/2175/24 uchwałę koźmińskiego powiatowego związku komunalnego z dnia 29 marca 1924 w przedmiocie pobierania powiatowych dodatków do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych.

— L. dz. 5692/24 III. —

Poznań dnia 24 czerwca 1924 r.

Za Wojewodę
(—) nieczytelny
Nacz. Wydz. Samorządow.

Powyższe podaję do wiadomości.

— L. dz. 1164/24 W. P. —

Koźmin, dnia 3 lipca 1924 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Niemojowski.

Nr. 212. **Dotyczy spisów celem wyboru ławników i przysięgłych.**

Według §§ 36 i 85 ustawy o urządzeniu sądownictwa z dnia 27 stycznia 1877 (R. G. Bl. 1898 str. 371) winni sołtysi gminni i obszarów dworskich sporządzić spisy celem wyboru ławników i przysięgłych. Sporządzenie winno nastąpić tak wcześnie, ażeby spisy można wyłożyć od 30 lipca do włącznie 15 sierpnia r. b w lokalu urzędowym sołtysa gminy względnie obszaru dworskiego do przejrzenia.

Przedtem należy podać zwyczajem miejscowym do wiadomości czas i miejsce wyłożenia danej listy z nadmienieniem, iż w wyżej podanym czasie (terminie) można założyć protest piśmieny albo do protokułu u sołtysa gminy wzgl. obszaru dworskiego przeciw zgodności lub zupełności danego spisu. Po upływie terminu w którym sprzeciw założyć było można, winno się poświadczyć spis w sposób następujący.

Poświadczam niniejszem, że niniejszy spis **przez 10 dni** a mianowicie od 30 lipca do włącznie 10 sierpnie r. b. gminie wzgl. obszarze dworskim w.................. ....wyłożony był w lokalu urzędowym podpisanego do przejrzenia oraz, że czas i miejsce włącznie podano przedtem zwyczajem miejscowym do wiadomości.

....dnia..........sierpnia 24.

Sołtys gminy wzgl. obszaru dworskiego.
(— podpis i pieczęć).

W krótce potem do najpóźniej 20 sierpnia 1924 winni sołtysi gminni i przełożeni obszarów dworskich listy te, że założonemi sprzeciwami właściwemu panu Komisarzowi Obwodowemu przesłać, które wspomniane listy i sprzeciwy właściwemu sądowi okręgowemu prześle.

Panowie burmistrzowie prześlą wspomniane listy wprost sądowi okręgowemu. Odpis spisów należy zatrzymać, ponieważ sołtysi gminni i obszarów dworskich winni według § 38 ustawy poprawki konieczne po odesłaniu spisów zakomunikować sądowi okręgowemu. Pozatem uważać należy przy sporządzeniu spisów na przepisy prawne (Orędownik pow. z 1891 r. str. 122). **Panów komisarzy obwodowych wzywam o natychmiastowe przesłanie spisów sołtysom gmin i obszarów dworskich.** — L. dz. 3041/24. St. I. —

Koźmin, dnia 28 czerwca 1924 r.

Starosta, Niemojowski.

Nr. 213. Z wszystkich stron dochodzą skargi właścicieli gospodarstw i obszarów dworskich na nieprzestrzeganie przez ludność policyjnych przepisów ogniowych, wskutek czego olbrzymia część naszego majątku narodowego wystawiona jest na pastwę płomieni. Szczególnie służba wznieca bardzo często pożary paleniem w stodołach, w stajniach, koło stogów i zabudowań a wszelkie przestrogi administracji i właściciela zbywa lekceważeniem i do nich stosować się nie chcą, również dzieci i niedorostki, czy to niedopałkami papierosów, czy zapałkami, lekomyślnie im pozostawionemi powodują ogromne pożary doprowadzając przez to ludność do nędzy i narażając instytucje ubezpieczeniowe na ogromne straty.

Właścicieli zabudowań większych, folwarcznych i obszarów dworskich wzywam do umieszczenia w odpowiednich miejscach napisów ostrzegawczych z podpisem urzędowym. Również winni być wszystkie przybory do gaszenia ognia w należytem stanie, zdatne każdego czasu do użytku.

Zwracam uwagę, na przepisy pożarowe z dnia 21 czerwca 1912 r. (Amtsblatt nr. 32) i polecam władzom policyjnym i Posterunkom Policji Państwowej, aby zważali na to, czy ludność powiatu tutejszego stosuje się do powyższych przepisów, które już dawno istnieją a zatem muszą być znane.

Niestosowanie się do nich należy surowo karać.

— L. dz. 3219/24. St. I. —

Koźmin, dnia 2 lipca 1924 r.

Starosta Niemojowski.

Nr. 214. W związku mającym nastąpić uregulowaniem należności pieniężnych przywiązanych do orderu „Virtuti Militari" winni wszyscy rezerwiści, którzy posiadają order wojskowy „Virtuti Militari" zgłosić się w nieprzekraczalnym terminie do dnia 13 lipca rb. w P. K. U. Gostyń pokój nr. 6. celem rejestracji. Legitymacje lub inne dowody nadania tegoż orderu należy przynieść ze sobą. — L. dz. 298/24 W. I. —

Powyższe podaje do wiadomości.

Koźmin, dnia 4 lipca 1924 r.

Starosta, Niemojowski.

Nr. 215. Zestawienie wydanych rocznych kart łowieckich w miesięcu czerwcu 1924 r.

1. Hoffmann Emil, kierownik budowli — Koźmin,
2. Heising Werner, rolnik — Orla,
3. Karłowski Stanisław, właśc. majętn. — Szelejew,
4. Borodzicz Andrzej, dyrektor majętn. — Szelejew,
5. Gimlewicz Antoni, leśniczy — Szelejew.

— L. dz. 3209/24 St. II. —

Koźmin, dnia 2 lipca 1924 r.

Starosta Niemojowski.

Dział nieurzędowy

W wykonaniu rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14. 4. 24 r. o zmianie ustroju pieniężnego (Dz. U. R. P. nr. 34 z dnia 17. 4. 24 r. poz. 351) i rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu z dnia 26. 5. 24 r. przystąpił Skarb Państwa z dniem 1. 6. 24 r. do wymiany marek polskich na bilety Banku Polskiego wzgl. na bilon zdawkowy.

Wymiana marek polskich na złote będzie uskuteczniana z dniem 30. 6. 24 r. przez Centralną Kasę Państwową, Kasy Skarbowe oraz przez Oddziały Banku Polskiego, jako też Polską Kasę Rządową w Gdańsku, poczynając zaś od dnia 1. 12. 24 r. do dnia 31. 5. 25 r. jedynie przez Centralną Kasę Państwową i Oddziały Banku Polskiego.

Z dniem 31. 5. 25 r. tracą marki polskie wszelką wartość pieniężną.

Wymianę marek polskich na złote uskutecznia Oddział Banku Polskiego w Ostrowie codziennie w godzinach kasowych.

Dyrekcja Oddziału Banku Polskiego w Ostrowie.

Wiadomości rozmaite.

Poznań. (Żywcem spalona). Straszną śmiercią zginęła 72-letnia Bronisława Górska, zamieszkała przy Wielkich Garbarach 48. Chciała ona w sobotę przygotować sobie kąpiel i w tym celu ustawiła naczynie z wodą na maszynce spirytusowej. Nie wiadomo w jaki sposób, dość że od płomieni zapaliły się na niej suknie i staruszka w mgnieniu oka stanęła w płomieniach. Kiedy ją znaleziono, już nie żyła, strasznie poparzona na całem ciele.

Podobny wypadek, lecz przy paleniu włosów, spotkał przed mniejwięcej dwoma tygodniami niejaką Marję Kowalską. Nieoględna odniosła tak poważne poparzenia, że obecnie wskutek odniesionych obrażeń zmarła wśród największych męczarni.

2 i pół roku więzienia za zabójstwo. W tych dniach toczył się proces w Poznaniu przeciw Stan. Pieniążkowi, który 26 stycznia 1924 zabił na ulicy 27 Grudnia w Poznaniu przemysłowca Stan. Chełmikowskiego. Zabójstwo było następstwem rozluźnionych węzłów małżeńskich, (objaw niestety bardzo często spotykany nietylko we wielkich miastach), co widocznie wpłynęło na łagodny wyrok. Zabójca został bowiem skazany na 2 i pół roku więzienia z policzeniem śledztwa.

Poszukiwany. Zaginął od kilku dni 12-letni gimnazjasta Karol Szanawski (?), uczeń gimnazjum wągrówieckiego, urodzony w Kijowie. Z Wągrówca wyjechał on 27. z. m. do krewnych czy znajomych swoich rodziców, pp. Jankowskich w Poznaniu plac Nowomiejski 1a, lecz do nich nie zawitał i wszelki ślad za chłopcem zaginął. Chłopiec ma ciemne oczy, ciemny włos i miał na sobie ciemne ubranko, czarne trzewiki do sznurowania i czapkę sportową.

Zbąszyn. (Generał angielski zmarł nagle w wagonie). Przed paru dniami, w drodze do Warszawy na stacji w Zbąszyniu zmarł nagle na udar sercowy generał angielski George Kynod, którego zwłoki będą odesłane do Anglji. Zmarły jechał do Warszawy w misji dyplomatycznej.

Gdynia. (Za kapelusz życie?) 17-letni górnik Petermann z Reklinghausen jadąc do Gdańska wychylił się z pociągu, przyczem wiatr zwiał mu z głowy kapelusz. P. bez zastanowienia wyskoczył z pociągu odnosząc cieżkie obrażenia cielesne. Odwieziono go do lecznicy w Gdańsku. Obrażenia są tak ciężkie, że niebardzo wierzą w utrzymaniu go przy życiu.

Wieluń. (Zbrojny napad na urząd pocztowy.) Dnia 24 zm. w nocy napadło 9 uzbrojonych w rewolwery i zamaskowanych bandytów na urząd pocztowy i prywatne mieszkanie kierownika poczty w Rudnikach powiatu wieluńskiego. Bandyci zrabowali przeszło 1000 złotych gotówki skarbowej i wszystką biżuterję kierownika poczty. Jednego bandytę zdołano schwytać, reszta zbiegła.

Straszna tragedja małżeńska. We wsi Tuczna Baba, obok Ząbkowic, w małżeństwie Trzewiczków panowało od dłuższego czasu nieporozumienie, które przybierało każdego dnia coraz ostrzejszy przebieg. W tych dniach Trzewiczek przyszedł do domu w stanie podchmielonym i rozpoczął kłótnię. Rozwścieczony małżonek schwyciwszy nóż, zadał kilka śmiertelnych ciosów żonie i sam podniecony wybiegł na tor kolejowy. W tem czasie przejeżdżał pociąg ze Skalmierzyc, który zmasakrował go na miazgę. Trzewiczkowa zabrana do szpitala, w krótce zmarła, a w domu pozostało dwutygodniowe niemowlę.

Samobójca, który sam zamówił sobie pogrzeb. Do jednego z zakładów pogrzebowych w Przerowie przyszedł temi dniami 35-letni ślusarz tamtejszy, jugosłowianin Dambirosa, i zamówił pogrzeb, wybrał dla siebie trumnę i opłacił także muzykę.

Funkcjonarjusze zakładu pogrzebowego wzieli wszystko za żart, wyśmiali całe zamówienie, i zwrócili swemu klientelowi pieniądze. Jakież było ich zdumienie, gdy dowiedzieli się iż ów Drambirosa tegoż wieczoru zastrzelił się w jednym z hotelów w Przerowie. Jako powód samobójstwa podał rozstanie się ze swą umiłowaną, z którą przez 5 lat żył wspólnie.

Z Medjolanu donoszą, że w nocy z 23. na 24. z. m. konduktor w pociągu pospiesznym Werona Trient, przeglądając przedziały, zauważył w drzwiach jednego przedziału nadartą firankę. Chcąc przekonać się o szkodzie, otworzył drzwi i oczom jego przedstawił się straszny widok: na podłodze kałuże krwi, poduszki przedziału zupełnie przesiąknięte krwią. W przedziale nie było nikogo, okno było otwarte, a na ziemi leżało kilka waliz otwartych z porozrzucanemi rzeczami. Konduktor nie zatrzymał pociągu, tylko na najblższem przystanku uwiadomił władze stacyjne i policję o zajściu. Przeprowadzone w przedziale dochodzenia ustaliły, że walizy i rzeczy były własnością kupca Benity Zechettiego z Werony, który prawdopodobnie padł ofiarą mordu. Bezzwłocznie uwiadomiono rodzinę Zechettiego o wypadku z zapytaniem, czy rzeczywiście jechał tym pociągiem. Zona zamordowanego telegraficznie odpowiedziała, że jej mąż rzeczywiście tym pociągiem jechał do Trientu, miał przy sobie 8 tys. lirów i czek na 5 tys. lirów, opiewający na „Bance Commerciale“ rzeczy wedle opisu żony zgadzały się zupełnie ze znalezionemi w przedziale. Poszukiwania zwłok Zechettiego obok toru kolejowego pozostały bez rezultatu. Policja przypuszcza, że Zechettiego zamordowano w tunelu w Caraino i mordercy bezzwłocznie po wyjściu z pociągu z tunelu wyrzucili zwłoki do rzeki Etsch, nad której skalistym brzegiem biegnie tor kolejowy. — Na oknie nie znaleziono jednak żadnych śladów krwi, jak również wszelkie poszukiwania w tunelu i nad rzeką pozostały bezowoczne. Zamordowany musiał stoczyć ze zbrodniarzami rozpaczliwą walkę, bo gruba skórzana poręcz w przedziale była złamana, również gruby drut przy siatce na walizy, firanka zaś w oknie była rozdarta. Policja z wielką energją poszukuje sprawców zbrodni.

Poprawa warunków więziennictwa. Komisja budżetowa uznała konieczność podniesienia poziomu urzędników więziennych i w tym celu asygnowała na kursy dla nich odpowiednią sumę. Niezbędna jest też budowa nowych więzień i remont dotychczasowych, ze względu na warunki higjeny i przeludnienie, które jest bardzo znaczne. Komisja podniosła kredyt na wyżywienie więźniów o 2 200 000 zł. Z uznaniem należy podkreślić rozwój warsztatów w tych więzieniach. Ogółem podniosła komisja wydatki o 2 954 000 zł., zwiększając dochód o 2 090 000 złotych.

Nowe znaczki dopłat pocztowych. Centralna Dyrekcja Poczt i Telegrafów wypuściła w obieg pocztowe znaczki dopłat po 1, 2, 4, 6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 i 50 groszy oraz po 1, 2, 3, 5 zł.

Urząd Stanu cywilnego w Koźminie

za czas od 1. VII. do 8. VII. 1924 roku.

Porody syna: Szurkowski Stanisław, obuwnik — Koźmin, Janicki Franciszek, robotnik — Borzęcice, Maleszka Tomasz, kolejarz — Koźmin, Ciąder Józef, robotnik — Polskie Olędry;

córkę: Sobański Walenty, obuwnik — Koźmin, Hoffmann Karol, robotnik — Stara Obra.

Zapowiedzie: Dudkowiak Michał, włodarz — Kromolice, z Beniigną Kempą — Gościejew, August Marcin,

robotnik, Borzęcice, z Józefą Sikorą — Koźmin. Śluby: rolnik Walenty Królik — Olesie, z Marjanną Głuchówną — Galew, robotnik Andrzej Juskowiak, z Marjanną Sowińską oboje z Koźmina, robotnik Józef Korczyk — Mokronos, z Marjanną Kulską — Serafinów.

Ruch w towarzystwach

Czołem! Półroczne Walne zebranie Tow. gimn. „Sokół" w Koźminie odbędzie się **w niedzielę, dn. 13 bm. o godz. 8[30] wiecz.** na salce Domu Katolickiego. Obecność wszystkich Druhów konieczna! Zarząd.

Ogłoszenie.

Lista członków gminy, uprawnionych do głosowania przy wyborach do Rady Miejskiej, wyłożona będzie do publicznej wiadomości w czasie

od 15 do 30 lipca r. b. w biurze magistrackim w Koźminie w godzinach urzędowych.

Każdemu członkowi gminy wolno w powyższym czasie wspomnianą listę przejrzyć i wnosić do Magistratu ewtl. sprzeciwy co do umieszczenia na liście członków gminy nieuprawnionych do głosowania, wzgl. co do pominięcia uprawnionych.

Koźmin, dnia 7 lipca 1924 r.

Magistrat

(—) Nowakowski.

Obwieszczenie.

Podajemy do publicznej wiadomości, że od dnia 1 lipca 1924 r. począwszy mogą dłużnicy spłacać zaciągnięte pożyczki (hipoteki) w tutejszej Miejskiej Kasie Oszczędności i to w myśl ustawy z dnia 14 maja 1924 o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 42, poz. 441) i ust. z dnia 28. VI. 24 o zmianach i sprostowaniu rozp. z dnia 14. V. 24 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. Ust. Nr. 56, poz. 566).

Koźmin, dnia 4 lipca 1924 r.

Magistrat

Nowakowski.

Nakładem i drukiem Leona Goldbeka w Koźminie.
Odpowiedzialność: Dział urzędowy Starostwo. Dział nieurzędowy Leon Goldbek w Koźminie.